

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Francisci Svarez Granatensis, E Societate Iesv
Doctoris Theologi, Et In Connimbricensi Academia
Sacrarum Litterarum primarii Professoris Opvs, De Virtute
Et Statu Religionis**

Qvo Quid Contineatur, Index proximus indicabit

De Obligationibus, Quæ Religiosum Constitvunt, vel ad illum disponunt

Suárez, Francisco

Mogvntiæ, 1625

VIII. Superior opinio ex iure impugnatur, & solemnitatem voti castitatis de iure humano esse, ostenditur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-93480](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-93480)

eadem ratione sequitur, simplicem religiosum Societatis, quandiu religiosus manet, & donatio sui, quam semel fecit, non rescinditur, non posse valide alteri se donare, ac subinde pro illo tempore non minus ab intrinseco esse in habile ad matrimonium, quam in perpetuum religiosus solemniter professus.

Probatur consequentia, quia impotentia ad donandum valide alicui rem prius alteri donatam, non provenit ex eo, quod prior donatio irrevocabilis sit, sed ex eo quod nemo potest donare, quod non est iustum, eo tempore in quo donationem facit. Unde si quis donavit agrum Petro, & tradidit illum, non potest illum Paulo donare, etiamsi prior donatio facta Petro, revocabilis per eius voluntatem sit, eundem agrum donatori restituere velit: quia dum non revocatur, dominium, vel potestatem in agrum non habet. Cum ergo ostensum sit, religiosum simplicem Societatis non minus se donare religioni quoad abdicacionem dominij in seipsum, & translationem eius in religionem, quam religiosum solemniter professum, profecto tam est impotens ad se tradendum alteri, quandiu in illo statu permanet, quam semper sit solemniter professus in statu suo: si ergo in hoc talis impotentia sequitur ab intrinseco ex vi prioris traditionis, etiam in illo sequetur, durante statu. Quod autem hoc consequens falsum sit, constat ex progressu Societatis: nam in principio tales religiosi non fiebant inhabiles ad matrimonium, etiam durante statu, & postea per constitutionem Gregorij facti sunt inhabiles durante statu & tamen nec traditio, nec vita, nec modus a religione institutus ad assumendum talem statum, immutata sunt; ergo signum est illam inhabilitatem non provenire ab intrinseco ex traditione, sed ex lege Ecclesie; ergo nec in donatione omnino irrevocabili, quam ceteri religiosi faciunt id provenit ab intrinseco ex traditione, sed aliquid amplius ex parte Ecclesie necessarium est. Atque hoc argumentum indutum ab exemplo cum paritate rationis, videtur mihi satis efficax, nec video, quid possit convenienter responderi.

CAPUT VIII.

Superior opinio ex iure impugnatur, & solemniter voti castitatis de iure humano esse ostenditur.

Terio principaliter argumentari possumus contra dictam sententiam, quia ex ea sequitur solennitatem voti castitatis religiosam non esse de iure tantum Ecclesiastico, sed de diuino iure. Consequens falsum est, ergo. Minor patet ex Bonifacio Papa c. v. nico de voto in 6. dicente, *voti solennitatem sola Ecclesia constituit inuentam esse*, quae verba retulit Gregorius XIII. in dicta constitutione, *Ascendente Domino*. Et non solum probauit, verum etiam pro fundamento suae decisionis, & reprobationis doctrinae, quam ibi damnat, illam sumit. Unde constat, non vt priuatum Doctorem, sed vt Pontificem, & Ecclesiae Magistrum ex cathedra loquentem illam docuisse veritatem. De qua re plura in sequentibus, & praecipue in proprio tractatu de Societatis instituto lib. 3. dicemus. Probat ergo sequela principalis argumenti, quia status religionis, vt in claudit traditionem tribus votis essentialibus firmatam, de iure diuino est, sicut in lege noua ex Christi institutione, vt in sequenti libro ostendemus. Sed illa traditio sic facta ex natura rei & de iure naturali inducit impedimentum irritans, & inhabilitat ad matrimonium contrahendum iuxta illam sententiam; & totum id est de iure diuino: estque necessarium, & sufficit ad voti solennitatem substantialem. Ergo ex illa sententia aperte sequitur, solennitatem voti castitatis non esse de solo Ecclesiastico iure.

Fr. Suarez de statu relig. tom. 3.

Ad hanc rationem multi ex his, qui illam sententiam in praedicto sensu defendunt, concedunt illum modum traditionis religiosae per translationem dominij ipsius religiosi in religionem esse ex diuina Christi institutione, & consequenter etiam fatentur illam efficaciam voti solennis castitatis religiosae ad subsequens matrimonium dirimendum esse de iure naturali; ac denique substantialem talis voti solennitatem esse etiam de iure diuino. Et ad Pontifices respondent, locutos esse de solennitate requisita, vt talis traditio rite, & valide fiat, sicut nunc matrimonium, quoad substantiam, & indissolubile vinculum; & quoad efficaciam irritandi secundas nuptias, durante primis, est de iure diuino; nihilominus solennitas nunc requisita, vt matrimonium valide fiat, est de iure Ecclesiastico, vtique, quod coram parochia, & testibus fiat. Ita explicant illam Bonifacii decisionem plures Doctores, praesertim Theologi moderni, & Thomistae, quos refert Sanchez supra num. 16. & Henric. dict. lib. 12. alijs 2. de Matrim. cap. 5. vbi plures, qui contrarium docent, in eundem sensum trahere conatur. Et Gouarrunias etiam illam sequitur interpretationem in 4. Decretal. 2. p. cap. 7. §. 4. num. 8. & citat. Palud. in 4. dist. 38. quaest. 2. §. *Septima diuisio*. sed ibi expresse ait. *In voto solenni est: duo, scilicet, materia, id est, essentia voti, & solennitatem, tanquam formam: & in voto solenni religionis materia esse de iure diuino, & naturali, quia ipsemet votum obligat se, sed solennitatem esse ab Ecclesia. Et sequitur ibi supplementum Gabr. quaest. 1. art. 2. in fin. & vterque per materiam, seu voti essentiam aperte intelligit solam promissionem, quae a voluntate pender, cuius obligatio est de iure diuino, & nemo, inquit, potest illam impedire. Unde omnem aliam voti solennitatem ab Ecclesia esse sentiunt: vt expressius declarat Palud. quaest. 4. art. 4. concl. 11. & supplem. quaest. 1. art. 2. concl. 4. citans Gersonem in Regul. Moral.*

Vera ergo, & communis jurisperitorum intelligentia est, Pontificem in d. cap. vnico, loqui de solennitate substantiali voti, id est, de virtute, & efficacia, quam habet ad irritandum subsequens matrimonium. Unde glossa ibi notat. *lex eo, quod dicitur in illo capite, solennitatem voti inductam esse constitutione Ecclesiae, colligit, non votum ipsum, sed constitutionem Ecclesiae esse, quae dirimit matrimonium. Vbi eodem modo textum illum intelligunt Ioan. Andr. Dominic. Archidiaconus. Anchar. Francus, & alij. Et videtur, posse conuincere ex ipso contextu. In quo in primis consideranda est quaestio proposita his verbis. *Quod votum debeat dici solenne, ac ad matrimonium dirimendum efficax?* Vbi aperte proponitur quaestio de illo voto solenni, quod ratione suae solennitatis vim habet dirimendi subsequens matrimonium. Ad respondendum autem huic quaestioni, Pontifex pro fundamento sumit, *quod voti solennitas ex sola Ecclesia constitutione est inuenta.* Ergo loquitur in his verbis de illa solennitate, ratione cuius votum habet dirimere matrimonium, ac proinde supponit ipsam vim dirimendi matrimonium, quam tale votum habet, ex sola institutione Ecclesiae profectam esse. Probat hanc consequentiam primo, quia, vt conueniens sit responsio, & fundamentum eius, termini debent vniuocari, & in eadem accipi significatione in responsione, in qua in interrogatione positi fuerunt.*

Secundo, quia si in illo fundamento esset sermo de sola solennitate exteriori necessaria ex constitutione Ecclesiae ad valore actus, esset ineptissimum ad responsum inferendam, quam Pontifex colligit. Tum, quia illa solennitas necessaria ad valore actus, etiam votis simplicibus potest adhiberi; possit enim

2.
Multi ex
auditoribus
concedunt
sequelam.

3.
Vera sens.
cuius inter-
pretatio.

4.
Secundo
confirmat.

Eccleſia ſtatueret, vt votum ſimplex caſtitaſis, & religionis non ſit validum; niſi in tali etate, vel coram teſtibus factum: ergo quod talis ſolennitas ſit ex cõſtitutione Eccleſiæ, impertinens eſt, vt inde colligatur, quodnam votum ſit ſolenne ad dirimendum matrimonium. Tum etiam, quia è contrariis poteſt eſſe votum ſolenne quoad traditionem perſonæ in Dei obſequium; & conſequenter (iuxta illam ſententiam) habens vim dirimendi matrimonium ſine vlla alia ſolennitate requiſita ex iñſtitutione Eccleſiæ ad valorem actus. Vt olim virgines vouebant in manibus Epifcopi, & ſe tradebant illi in Dei obſequium cum ſolennitate aliqua accidentaliter, non ſpecialiter determinata ab Eccleſia ad valorem actus. Ergo ex illo fundamento ſic intellecto non poſſet rectè colligi ſola duo vota ordinis, & religionis eſſe ſolennia, quoad vim dirimendi matrimonium.

Terriõ ſpecialiter id confirmatur, quia Pontifex in illis verbis indifferentè loquitur de voto ſolenni ordinis, & religionis, & vniuerſaliter de omni voto habente ſolennitatem impeditam matrimonij, (vt ſic dicam.) At verò votum connexum ordini nullam requirit ſolennitatem extrinſecam inuentam ab Eccleſia, vt dirimat matrimonium. Nam ſi quis ordinetur ſubdiaconus cum ſola ſolennitate ſubſtantiali ſacri ordinis, quæ non eſt ex cõſtitutione Eccleſiæ, ſed diuina, erit inhabilis ad matrimonium, & habebit votum ſolenne ſine alia ſolennitate inuenta ab Eccleſia, præter cõſtitutionem, qua voluit, talè clericum eſſe inhabilè ad matrimonium, vel mediante voto, vel ex efficacia talis legis: vt ſumitur ex Concil. Triid. ſeſſ. 24. c. 9. Ergo reſpectu talis voti, & ſolennitatis eius impertinens eſt illud fundamentum, quod ſolennitas extrinſeca neceſſaria ad valorem actus eſt ex ſola cõſtitutione Eccleſiæ, cum votum ordinis poſſit eſſe validum, ſicut ſolenne ſine tali extrinſeca ſolennitate. Dicitur forte aliquis, ſola cõſtitutione Eccleſiæ inductum eſſe, vt tale votum ſit annexum ordini ſacro, & hanc eſſe in illo voto ſolennitatem ſolo iure Eccleſiaſtico inuentam. Sed contra, quia neque hoc factis eſt, vt votum annexum ordini irritet matrimonium ſubſequentis: nam, vt ſuprà dictum eſt, potuiſſet Eccleſia illi coniungere ſimplex votum, ſeu ſimplicem obligationè ſeruandi caſtitaſem, non inhabilitando perſonam. Ergo neceſſe eſt, vt ſolennitas per Eccleſiam inducta ſit ipſamet inhabilitatio perſonæ, ſeu efficacia data voto ad illam inducendam. Ergo de hac ſolennitate loquitur Pontifex quoad votum; ergo cum generatim, & indifferentè loquitur, de eadem loquitur in omni voto quod illam habet.

Quartò id apertè colligitur ex verbis deciſionis, ſeu concluſionis ex tali fundamento illate: *Proſcriptum duximus declarandum oraculo ſanctiõnis, illud ſolum votum debere dici ſolenne quantum ad poſt contractum matrimonium dirimendum, quod ſolennizatum fuerit per ſuſceptionem ſacri ordinis, aut per profeſſionem, &c.* Hæc enim deciſio, & illatio ex priori fundamento in hoc neceſſariò fundari debet, quod Eccleſia per ſuam cõſtitutionem tantum illis duobus votis illam vim dirimendi matrimonium ſubſequentis contulit: ergo de ſolennitate, quantum ad hunc effectum, locus fuerat antea Papa, cum in ſuo fundamento ſumſit ſolennitatem voti ex ſola cõſtitutione Eccleſiæ inductam eſſe. Probatum conſequentia tum ex vniuerſatione terminorum, que in toto diſcurſu ſeruanda eſt: tum etiam, quia præter illa vota, poſſent alia reputari, & affirmati ſolennia, quoad vim dirimendi matrimonium, ſi alio qui habereſt aliquam ſolennitatem requiſitam ex cõſtitutione Eccleſiæ ad valorem voti. Et è cõtrario nullum eſſe poſſet votum ſolenne, quoad irritandum matrimonium ſubſequentis.

niſi habeat aliquam ſolennitatem extrinſecam requiſitam ad valorem voti, quod falſum eſt, iam oſtenſum eſt. Eſt ergo hæc in virtute Pontificis argumèntatio: illa tantum vota ſunt ſolennia, quibus Eccleſia contulit ſolennitatem: id eſt, vim irritandi matrimonium; ſed ſolis illis duobus votis Eccleſia vim illam contulit; ergo illa duo tantum ſunt ſolennia, quoad matrimonium ſubſequentis dirimendum.

Quintò, ac principaliter hæc intelligentia, & reſolutio ex alia deciſione Gregorij XIII. tam apertè comprobatur, vt iam omnis alia expoſitio improbabilis, & reprobata, ac prohibita eſſe videatur: Cum enim Greg. XIII. in Bulla, *Quanto fruſtu ſuo*, anno 1582. in confirmationem Inſtituti Societatis edita inter alia declararet, eos, qui abſque profeſſione ſolenni per tria vota ſimplicia Societatis incorporantur, verè, & propriè religioſos eſſe, & tales eſſe ab omnibus iudicandos, & appellandos; præcipiendo, ne quiſquam hoc in dubium reuocare audeat. Nihilominus poſtea non deſiit, qui & contrarium docere, & declarationem Pontificis vel perpetram interpretari, vel temerario aſu deſpicere, & damnare auſus fuerit. Hanc autem errorè temeritatem volens corripere, & damnare idem Pontifex, in alia Bulla, *ascendente Domino*, anno 1584. edita ad coarguendum illorum errore, verba Bonifacij præmittit, dicens: *Non conſiderantes voti ſolennitatem ſola Eccleſia cõſtitutione inuentam eſſe; triaque huiusmodi Societatis vota, tamè ſimplicia, vt ſubſtantialia religionis vota ab hac Sede fuſſe admiſſa, illaque emittentes in ſtatu religionis verè conſtituti, quippe qui per ea ipſa ſe Societati dedicant, atque actu tradunt, ſequè diuino ſeruitio emancipant.* In his ergo verbis apertè loquitur Gregor. de ſolennitate ſubſtantiali, quæ rigorofum, & propriiſſimum votum conſtituit, illudque ab omni ſimplici diſtinguit; & illam ſolennitatem dicit eſſe ex ſola cõſtitutione Eccleſiæ. Ac de eadem tacitè Bonifacium interpretatur. Nam ad damnandos Theologos impugnantes Inſtitutum Societatis, & contra prius ſuum decretum contumaces, pro fundamento ſumit, *ſolennitatem voti ſola inſtitutione Eccleſiæ inuentam eſſe.* Ergo neceſſe eſt, vt in dicto ſenſu de ſolennitate voti loquatur; quia illi Theologi de illa ſolennitate voti loquebantur, & quia vota ſcholarium, aut Coadiutorum Societatis illa carebant, ideo dicebant, non cõſtituere verum religionis ſtatum. Ergo, vt Pontifex firmum fundamentum iaciat, neceſſe eſt, vt de eadem ſolennitate voti loquatur, cum dicit, eſſe ab Eccleſia inuentam.

Deinde illi aduerſarij non negabant ſolennitatem illam, quæ conſiſtit in modo proſtendi, vel cõtrahendi cum religione, cum extrinſecis conditionibus, vel ſolennitatibus neceſſariis ad ſolennitatem actus, eſſe ab Eccleſia inuentam, quia de hoc nullus dubitauit vniquam. Imò D. Thomas (cuius doctrinà ſequi illi Theologi proſtebantur) in 4. diſt. 38. q. 1. a. 2. in corpore, dicens, votum ſolennizari per traditionem factam in manu prælati religionis approbatæ, addit, *ſeruitis alio circumſtanſis, que ſecundum iura determinantur.* Cum ergo ait Gregorius illos Theologos non conſideraſſe ſolennitatem voti eſſe ex ſola Eccleſiæ cõſtitutione, non loquitur de hac ſolennitate, quæ in dictis circumſtanſis conſiſtit. Ergo è conuerſo fundamentum Pontificis eſt, ſolennitatem eſſentialem voti eſſe ex ſola Eccleſiæ cõſtitutione. Præterea ex hoc fundamento inferit Pontifex, vota ſimplicia Societatis poſſe eſſe ſubſtantialia religionis, & verum religionis ſtatum conſtituere, etiam ſi careant illa peculiari ſolennitate, quam vota profeſſorum habent. Ergo neceſſe eſt, vt de hac ipſa peculiari ſolennitate loquatur, cum dicit, eſſe ab Eccleſia inuentam.

fit constitutione; simul etiam docens, sicut Ecclesia instituit verum religionis statum cum illa solennitate votorum, ita etiam posse sine illa admittere vota simplicia, vt substantialia, & sufficientia ad religiosum statum constituendum.

Denique hinc etiam argumentum supra factum roboratur: nam Gregorius de his Societatis votis agnoscat esse substantialia religionis vota, & a sede Apostolica admitti; ac legitimo modo, & cum circumstantiis approbatis Ecclesiastica constitutione emitti in religione approbata, post legitimam aetatem, & probationem, &c. & cum vera traditione fieri, & ideo constituitur religio, non secus, ac ipsos rum Societatis, tam aliquotum reg. larum ordinum professos, vt inferius dicitur: ergo nihil, quod ad ius diuinum pertinet, in his votis desiderari potest, vt solennia sint. Ergo solennitas, quae illis deest, & votis professorum inest, non est diuini, sed humani iuris, nec est traditio, sed aliquid aliud, quod per constitutionem Ecclesiae additum est.

Dices, quid ergo deest tunc his votis Societatis, quominus solennia sint, cum illis addiderit Gregorius vim dicendi matrimonium subsequens: nam hoc satis est, vt votum sit solenne, vt patet in voto sacerdotum ordinum? Responderi potest, ad solenne votum religionis non satis esse, quod subsequens matrimonium irritate valeat, sed etiam praecedens non consummatum. Sed hoc in primis conuincitur, an scilicet, haec vota Societatis hanc habeant efficaciam, de quo infra dicturi sumus. Et deinde licet illam non habeant, simpliciter erunt solennia, sicut votum clericorum. Respondet igitur, illis deesse, quod non inhabitant personam simpliciter, ac perpetuo sed solum quandiu durant. Non habent autem durationem absolute perpetuam, quia non sunt annexa professione perpetuae ex vtraque parte, sed traditioni dissolubili per repudiationem acceptantis; & ideo non habent vim ad solennizandum votum sufficientem. At verò sicut est ex peculiari institutione Ecclesiae, quod haec vota talis sint conditione dissolubilis; ita etiam in aliis religionibus ex iure positio Ecclesiae habet professio indissolubilitatem ex parte acceptantis. Nam ex natura rei potest religio cedere in ius suum, & professam a seruitute religiosa, quam se voluntarie donando, contraxerat, & ab obedientia, quam promiserat, liberum dimittere, saltem ipso religioso consentiente. Quia ex natura rei contractus dissolui potest per voluntatem contractentium; & vnusquisque cedere potest promissioni, vel donationi sibi factae; nec potest seipsum reddere inhabilem ad cedendum iuri suo per solam suam voluntatem; quia semper potest illum mutare, dummodo fiat sine iniuria alterius. Quod ergo nunc religio vnus sibi religiosum per professionem solennem non possit amplius vinculum dissolui, etiam consentiente religioso, non est de iure naturali, nec ex diuino positio, quod ostendi potest: est ergo iuris Ecclesiastici, vt sumi potest ex c. vlt. de Regular. Quidquid ergo solennitatis in votis professorum reperitur, quod votis Societatis simplicibus deest, iure Ecclesiastico inuentum est, & traditioni ac votis superadditum.

CAPVT IX.

Ratione ostenditur traditionem religiosam ex solo iure naturali non irritare subsequens matrimonium.

1. **V**ltimo, ne solis exemplis, vel autoritate niti videamur; ratione sententia illa improbanda est. Duo autem dicit principaliter: vnum est, traditionem illam quae religioni in Dei obsequium fit, de iure diuino esse necessariam ad statum religiosum. *Fr. Suarez de Statu Relig. tom. 3.*

constituendum, quamuis modus faciendi illam, per Ecclesiam determinetur: alterum est, traditionem illam semel factam ex ipso iure naturae reddere personam inhabilem ad matrimonium valide contrahendum. Et de primo quidem nunc non multum contendimus: in bono enim sensu concedere possumus esse de iure diuino, vt status religionis per traditionem propriae personae talem statum assumentis, factam in manu alicuius, qui illam acceptet, & per illam peculiare ius in personam religiosam acquirat, constituatur, siue illa traditio sit simpliciter necessaria ad statum religiosum, & de illius essentia, siue pertineat ad quandam veluti speciem eius, seu peculiarem modum constituendi illum statum. Quia fortasse potest etiam sine illa per sola tria vota alio modo constitui; & forte aliquando vsitatum ita fuit, licet nunc non sit in vsu. de qua re infra, tractando de origine huius status, & de modo illum profitendi tractandum erit. Iuxta hunc autem posteriorem dicendi modum, qui satis probabilis est, non potest traditio illa ita de iure diuino reputari, vt ius diuinum statueri, vel institueri statum religiosum illo modo determinate faciendum, sed vel illo, vel alio sufficiet. Atque ita illa traditio non vt existens (vt sic dicam) sed vt possibilis erit de iure diuino, vel (quod in idem redit) potius potestas instituendi talem traditionem, & acceptandi illam erit de iure diuino, quam ipsa traditio; seu actualis eius institutio: sicut alias de excommunicatione, & aliis censuris, & de sacramentalibus diximus. Quia verò ad praesens non referimus, damus absolute, huiusmodi traditionem, quoad substantiam esse de iure diuino; quantum modo ab Ecclesia praescripto fieri debeat.

Addimusque circa secundum punctum, etiam traditionem legitime factam, & a iure diuino manentem non irritare matrimonium subsequens, ex vi solius iuris diuini. Probatur primo; quia si traditio illa spiritalis de se, & ab intrinseco repugnat cum traditione carnalis vinculi matrimonii, etiam si fiat abique speciali voto castitatis, irritabit matrimonium subsequens. Consequens est falsum; ergo. Probatur sequela, quia si illa traditio intrinsece pugnat cum matrimonio, & irritat illud, ideo est, quia per illam abdicat persona sui dominium a se, & transfert in alium; ideoque iam non potest alteri se donare. At verò per solam donationem fit illa abdicatio, & translatio dominii, etiam si votum castitatis non addatur; ergo etiam sic facta irritabit matrimonium. Consequens autem falsum est; ergo, &c. Maior nota est ex fundamento contrariae sententiae. Minor autem etiam est in iure manifesta, & vsu etiam iam est nota; quia quotidie fiunt translationes dominiorum per puras donationes, sine additione alicuius promissionis, vel voti, aut iuramenti. Et ratio est, quia voluntas absoluta donandi in habente potestatem sine alio adminiculo est sufficiens ad transferendum dominium, praesertim, si in actum externum traditionis cum acceptatione donatarii prodeat. Ergo sicut aliarum rerum donationes ita fiunt, potest fieri donatio, & traditio propriae personae. Item in seruitute ciuili, seu carnali, ita fieri potest, ergo etiam religiosa, seu spiritalis seruitus potest eodem modo contrahi: Et ideo diximus in superiori libro, ad rationem status perfectionis ex natura rei non esse necessarium votum, sed donationem, vel pactum aliquod sufficere: vt in statu Episcopi videre licet. Ergo idem est de traditione, quam nunc consideramus.

Minor autem prioris syllogismi, seu falsitas consequentis satis certa esse videtur; quia de facto nulla traditio sui sine voto castitatis, vel lege Ecclesiae, irritat matrimonium. Hoc patet ex traditione personae, quae

2. Probatur traditio non irritare matrimonium. *Translatio dominiorum fit per puras donationes, sine additione alicuius promissionis, vel voti, vel iuramenti.*

